

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	3	3	3
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 4th Semester
(2054)

PHILOSOPHY (In all Mediums)

Paper : Western Ethics

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, by selecting at least **ONE** question from each Unit. Question No. 9 is compulsory.
All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Explain the concerns of Ethics in relation to the concept of virtues.
2. Examine the relationship between Ethics and Aesthetics as disciplines of knowledge.

UNIT-II

3. Examine the concept of Virtues in the light of Aristotle's views on ethics and moral discourse.
4. What do you understand by Categorical Imperative ? Explain in the light of Kant's views on ethics.

UNIT-III

5. Explain the fundamental principles of Hedonism and its theories.
6. Give a comparative account of Mill's and Bentham's views on Utilitarianism.

UNIT-IV

7. What according to you are the grounds to claim the rights of a foetus ? Discuss.
8. Discuss the concerns of environmental ethics by suggesting measures and steps to be taken to prevent pollution of the environment.

UNIT-V

9. Answer any **NINE** of the following :
 - (1) Define Ethics.
 - (2) Difference between Ethics and Morality.
 - (3) What is meant by Norms ?
 - (4) What are the features of Western Ethics ?
 - (5) Definition of Virtues.
 - (6) Knowledge is Virtue. Explain.
 - (7) The Golden Mean. Explain.
 - (8) Wisdom as a virtue.
 - (9) Good will.

(10) Duty for its own sake.

(11) Maxims of morality according to Kant.

(12) Beauty as a Value.

(13) What is meant by Value ?

(14) Difference between fact and value.

(15) Difference between Character and Conduct.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पांच प्रश्न करें, प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें। प्र.न. 9 अनिवार्य है सभी प्रश्नों के समान अंक है।

यूनिट-I

1. सद्गुणों की अवधारणा के संबंध में नैतिकता की चिंताओं को स्पष्ट करें।
2. ज्ञान के विषयों के रूप में नैतिकता और सौंदर्यशास्त्र के बीच संबंध का परीक्षण करें।

यूनिट-II

3. नैतिकता और नैतिक प्रवचन पर अरस्तू के विचारों के प्रकाश में सद्गुणों की अवधारणा का परीक्षण करें।
4. श्रेणीबद्ध अनिवार्यता से आप क्या समझते हो ? नैतिकता पर कांट के विचारों के आलोक में व्याख्या करें।

यूनिट-III

5. सुखवाद के मूल तत्वों और उसके सिद्धांतों की व्याख्या करें।
6. उपयोगितावाद पर मिल और बेंथम के विचारों का तुलनात्मक विवरण दीजिए।

यूनिट-IV

7. आपके अनुसार भ्रूण के अधिकारों का दावा करने का आधार क्या है ? चर्चा करें।
8. पर्यावरण के प्रदूषण को रोकने के लिए उठाए जाने वाले उपायों और कदमों का सुझाव देकर पर्यावरणीय नैतिकता की चिंताओं पर चर्चा करें।

यूनिट-V

9. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ का उत्तर दें :
 - (1) नैतिकता को परिभाषित करें।
 - (2) नैतिकता एवं सदाचार में अंतर बताएं।
 - (3) नॉर्म्स से क्या तात्पर्य है ?
 - (4) पश्चिमी नैतिकता की विशेषताएं क्या हैं ?
 - (5) सद्गुणों की परिभाषा दें।
 - (6) ज्ञान ही सद्गुण है। व्याख्या करें।
 - (7) स्वर्णिम उद्देश्य की व्याख्या करें।

(8) एक गुण के रूप में बुद्धि।

(9) सद्भावना।

(10) कर्तव्य अपने लिए।

(11) कांट के अनुसार नैतिकता के सिद्धांत।

(12) सौंदर्य एक मूल्य के रूप में।

(13) मूल्य से क्या तात्पर्य है ?

(14) तथ्य और मूल्य में अंतर बताएं।

(15) चरित्र और आचरण में अंतर बताएं।

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਜੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਵਚਨ ਬਾਰੇ ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

4. ਕੈਟੇਗਰੀਕਲ ਇੰਪਰੇਟਿਵ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਨੈਤਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਕਾਂਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸੁਖਵਾਦ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਦ ਬਾਰੇ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਬੈਂਥਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਿਓ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਤੁਹਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਭ-ਅਵਸਥਾ ਸ਼ੀਸ਼ੂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
- (1) ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 - (2) ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।
 - (3) ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (4) ਪੱਛਮੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
 - (5) ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (6) ਗਿਆਨ ਹੀ ਗੁਣ ਹੈ। ਸਮਝਾਓ।
 - (7) ਗੋਲਡਨ ਉਦੇਸ਼। ਸਮਝਾਓ।
 - (8) ਇੱਕ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਬੁੱਧੀ।

- (9) ਚੰਗੀ ਇੱਛਾ।
- (10) ਆਪਣੇ ਲਈ ਫਰਜ਼।
- (11) ਕਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ।
- (12) ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰਤਾ।
- (13) ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (14) ਤੱਥ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।
- (15) ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।